

Sygn. akt SNO 37/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Józef Szewczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Henryk Pietrkowski

Protokolant Katarzyna Wojnicka

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego w [...] po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 listopada 2016 r., sprawy **Z.D.**

sędziego Sądu Rejonowego w [...]

w związku z odwołaniem obrońcy obwinionego

od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...]

z dnia 24 maja 2016 r., sygn. akt ASD .../16,

1. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;

2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 maja 2016 r., sygn. akt ASD .../16, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...], uznał obwinionego Z. D. – sędziego Sądu Rejonowego w [...], za winnego tego, że w okresie od 20 września 2011 r. do 10 kwietnia 2014 r.

dopuszczył się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa materialnego i procesowego, a to:

1. obrazy art. 6 k.p.c. polegającej na:
 - a) nienależytym przygotowaniu terminów rozpraw (I 1 Ns [...] 09),
 - b) uchybieniu przepisom prawa procesowego i materialnego, które doprowadziło do nierozpoznania istoty spraw, naruszeniu zasad postępowania poprzez przeprowadzenie szczątkowego postępowania dowodowego (I 1 Ns [...]),
 - c) prowadzeniu sprawy w sposób przewlekły, między innymi bez właściwego nadzoru nad terminowością sporządzania opinii biegłych, skutkującej stwierdzeniem przewlekłości postępowania w sprawie o sygnaturze akt I Ns [...]),
2. obrazy art. 510 § 2 k.p.c. poprzez prowadzenie postępowania bez prawidłowego ustalenia pełnego kręgu osób zainteresowanych (I 1 Ns [...]),
3. obrazy art. 609 § 2 k.p.c. poprzez niedokonanie ogłoszenia zainteresowanym o toczącym się postępowaniu (I 1 Ns [...]),
4. obrazy art. 206 § 1 i 2 k.p.c. poprzez nedoręczenie uczestnikom postępowania odpisów wniosków (I 1 Ns [...]),
5. obrazy art. 150 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 149 § 1 i 2 k.p.c. poprzez nedoręczenie pism, brak stosownych pouczeń, uchybienie terminowi wezwania na posiedzenie (I 1 Ns [...]),
6. obrazy art. 932 § 1, 2, 4, 5 i art. 933 § 1 k.c. poprzez błędne określenie udziałów spadkowych (I 1 Ns [...]),
7. obrazy art. 670 – 672 k.p.c. poprzez niedobranie zapewnienia spadkowego (I Ns ...),
8. obrazy art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnień niespełniających określonych wymogów (I 1 Ns [...]),
9. obrazy art. 45 § 1 k.r.io. oraz 567 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie rozstrzygnięcia w przedmiocie zgłoszonego wniosku (I 1 Ns [...]),
10. obrazy art. 607 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c., art. 567 § 3 k.p.c. i art. 351 § 1 k.p.c. i art. 516 k.p.c. poprzez rozpoznanie wniosku o uzupełnienie postanowienia w przedmiocie podziału majątku wspólnego poza rozprawą (I 1 [...]),

11. obraży art. 191 k.c. poprzez pozostające w sprzeczności z treścią tego artykułu nieprawidłowe sformułowanie postanowienia Sądu (I Ns .../11) skutkujące koniecznością podejmowania przez uczestników postępowania dodatkowych czynności;

to jest przewinienia służbowego z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 133 ze zm.; dalej: „u.s.p.”) i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 4 u.s.p. wymierzył obwinionemu Z. D. karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe w okręgu Sądu Apelacyjnego w [...];

kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku odwołanie wywiódł obrońca obwinionego, który zaskarżył orzeczenie w całości, zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku przez ustalenie, że dowody zgromadzone w postępowaniu dyscyplinarnym uprawniają do oceny, iż naruszenie prawa stanowiące przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 u.s.p. mają charakter czynu ciągłego i, że zachowania z pkt I. 4, 7, 9, 11, stanowią rażące i oczywiste naruszenie prawa;
2. obrazę art. 107 § 1 u.s.p. w zw. z art. 128 u.s.p. i art. 413 § 2 pkt 5 i § 2 pkt 2 k.p.k. poprzez rozbieżność co do rozstrzygnięcia Sądu nie zawierającego określenia czynu ciągłego, a uzasadnieniem powołującym się na przewinienie dyscyplinarne mające charakter czynu ciągłego;
3. rażącą niewspółmierność kary dyscyplinarnej w stosunku do stopnia winy obwinionego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W postępowaniu dyscyplinarnym w stosunku o sędziów w sprawach nieuregulowanych przepisami rozdziału 3 u.s.p. „odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów”, zgodnie z treścią art. 128 u.s.p. stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Stosowanie to powinno być odpowiednie, a więc

w zależności od ich treści, charakteru i istoty postępowania dyscyplinarnego może to być wyjątkowo stosowanie wprost tych przepisów, jak też z reguły stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego następuje z odpowiednimi modyfikacjami.

Natomiast w przepisach normujących postępowanie dyscyplinarne brak jest regulacji pozwalającej na stosowanie w tym postępowaniu przepisów Kodeksu karnego.

Niezależnie od tego w orzecznictwie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego dominuje pogląd o potrzebie odpowiedniego stosowania w postępowaniu dyscyplinarnym wobec sędziów, podstawowych instytucji prawa karnego materialnego (por. wyroki: z dnia 5 listopada 2003 r., SNO 67/03; z dnia 17 kwietnia 2008 r., SNO 24/08; z dnia 4 marca 2015 r., SNO 8/15). Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uznaje, że skoro odpowiedzialność za przewinienia dotyczy określonych czynów, to w drodze analogii do zasad właściwych dla odpowiedzialności karnej, należy formułować zarzuty i kwalifikować przewinienia dyscyplinarne.

Postępowanie dyscyplinarne jest mniej sformalizowane niż postępowanie karne, zatem możliwa jest konstrukcja jednego przewinienia dyscyplinarnego w odniesieniu do kilku podobnych zachowań stanowiących oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa (analogia do przestępstwa ciągłego, art. 12 k.k.) oraz ciągu przestępstw (art. 91 k.k.).

Wbrew wywodom odwołania w omawianej sprawie Sąd Dyscyplinarny I instancji przyjął trafnie, że szereg zachowań obwinionego Z.D. stanowiących oczywistą i rażącą obrazę prawa materialnego i procesowego, pozostających w bliskim związku czasowym - na drodze analogii do konstrukcji przestępstwa ciągłego można zakwalifikować jako jedno przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 u.s.p. Oczywiście nie oznacza to, że rażąca i oczywista obraza prawa stanowiła przestępstwa podjęte w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru.

Jak już wspomniano przepisy prawa karnego materialnego w postępowaniu dyscyplinarnym stosuje się tylko w drodze analogii, a więc wyrok Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] w żaden sposób nie narusza „art. 413

§ 2 pkt 5 k.p.k.” (zapewne chodzi o § 1 gdyż § 2 nie zawiera pkt 5), albowiem określa pełne rozstrzygnięcie Sądu Dyscyplinarnego, nie obraża też art. „413 § 2 pkt 2 k.p.k.” (chyba chodzi o pkt 1), gdyż dokładnie opisuje przypisane obwinionemu przewinienie dyscyplinarne i jego kwalifikację prawną. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyczerpująco wskazał, dlaczego zachowania obwinionego opisane w pkt I. 4, 7, 9, 10, 11 wyroku w sposób oczywisty i rażąco obrażają przepisy prawa. Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela słuszne wywody Sądu I instancji w tym zakresie, uznając za zbędne powtarzanie w tym miejscu zasadnych argumentów Sądu I instancji.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie realizuje wystarczająco celu kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych. Pojęcie rażącej niewspółmierności oznacza znaczną dysproporcję między karą wymierzoną, a karą sprawiedliwą, zasłużoną. Chodzi o tak istotne różnice ocen, że dotychczas wymierzona karę można byłoby nazwać rażąco niewspółmierną.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] wziął pod uwagę wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające obwinionego. Zostały one należycie ocenione i rozważone.

Wbrew wywodom obrońcy, wymierzając karę Sąd uwzględnił wiek sędziego, dobrą opinię, długoletni staż pracy, chęć poprawy jakości i sprawności pracy, w zasadzie przyznanie się do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

Z drugiej strony należało zważyć na dużą ilość nagannych zachowań obwinionego i kolejną już karalność z art. 107 § 1 u.s.p.

Podsumowując orzeczoną wobec sędziego Z.D. karę, nie można ocenić jako rażąco niewspółmiernie surową, kara ta jest adekwatna do wagi przewinienia oraz współmierna do stopnia zawinienia.

Biorąc powyższe rozważanie pod uwagę Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 128 u.s.p. orzekł jak

w wyroku, rozstrzygając o kosztach postępowania dyscyplinarnego stosownie do treści art. 133 u.s.p.

kc